

Ministerstvo
financí

Zjednodušené metody vykazování: příklady dobré praxe

Dokument nabízí výběr prověřených zjednodušených metod vykazování jako inspiraci pro tvorbu nových přístupů. Představuje různé způsoby výpočtů, práci s daty i postupy ověřování, s cílem podpořit sdílení zkušeností a rozvoj kvalitních metod odpovídajících konkrétním podmínkám.

Ing. Barbora Vykouková

Srpen 2026

Obsah

Úvod a účel dokumentu	3
Kapitola 1. Vybudování dětských skupin	4
1. Přehled	4
2. Kategorie nákladů a datové zdroje	5
3. Postup výpočtu / konstrukce metody	6
4. Ukazatele a podmínky pro výplatu	7
5. Rizika a jejich eliminace	8
6. Aktualizace a indexace: metoda úpravy	8
7. Auditní stopa a archivace	8
8. Přístup Auditního orgánu	9
9. Praktické příklady	10
10. Přílohy / odkazy	10
Kapitola 2. Projektové schéma AOPK: JČ pro konečné příjemce	10
1. Přehled	11
2. Kategorie nákladů a datové zdroje	12
3. Postup výpočtu / konstrukce metody	12
4. Ukazatele a podmínky pro výplatu	13
5. Rizika a jejich eliminace	13
6. Aktualizace a indexace: metoda úpravy	14
7. Auditní stopa a archivace	15
8. Přístup Auditního orgánu	15
9. Praktické příklady	16
10. Přílohy / Odkazy	18
Seznam zkratk.....	19

Úvod a účel dokumentu

Tento dokument přináší přehled vybraných zjednodušených metod vykazování (ZMV), které se v praxi osvědčily a jejichž správné nastavení i praktické fungování prověřil Auditní orgán (AO). Je určen zejména tvůrcům ZMV jako inspirace a ilustrace různých metodických přístupů, na jejichž základě lze konstrukci zjednodušených metod stavět a které ukazují způsoby práce s daty, volby výpočtových postupů i nastavení ověřovacích mechanismů.

Cílem dokumentu není nabídnout metody k přímému přenosu či univerzálnímu použití v jiných operačních programech nebo na jiné typy operací. Každá metoda vzniká v konkrétním kontextu a zohledňuje specifika podporovaných aktivit. Uvedené příklady však mohou být užitečné při úvahách nad využitím ZMV nebo při hledání vhodného výpočetního či ověřovacího přístupu.

Dokument je koncipován jako otevřený materiál, který bude průběžně doplňován o další příklady metod zjednodušeného vykazování na základě identifikovaných potřeb a zkušeností z praxe. Cílem je postupně poskytnout širší přehled přístupů využívaných při konstrukci ZMV a podporovat sdílení zkušeností i sjednocování metodických postupů. Předpokládá se zejména doplnění příkladů z oblasti personálních nákladů a dalších podpůrných činností tak, aby dokument do budoucna pokrýval různorodé typy operací a metodických přístupů osvědčených v praxi.

Poděkování

Poděkování patří kolegům z Auditního orgánu a řídicích orgánů, kteří se podíleli na tvorbě jednotlivých metod, sdíleli své odborné zkušenosti a poskytli připomínky k dokumentu, čímž přispěli ke zkvalitnění jeho výsledné podoby.

Ke zpracování byly pod pečlivou kontrolou využity výstupy AI nástrojů.

Kapitola 1. Vybudování dětských skupin

Podpora na vybudování dětských skupin se zaměřuje výhradně na vznik nových dětských skupin, a to formou jednotkového nákladu poskytovaného na každé nově vytvořené místo. Vytvořené místo v dětské skupině je takové místo, které je započteno do kapacity dětské skupiny, jež je doložena zápisem do evidence poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině dle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o děti v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. Existenci vytvořeného místa dále musí dokazovat vybavení dětské skupiny.

Jednotkový náklad „Vytvořené místo v dětské skupině“ byl stanoven na základě čtyř hlavních kategorií výdajů, které odpovídají reálným nákladům spojeným se založením nové dětské skupiny. Výpočet vychází z dat z předchozích projektů, tržních cen, veřejně dostupných informací a průzkumů skutečných nákladů, což zajišťuje objektivitu a ověřitelnost metody.

„Vytvořené místo v dětské skupině“ je jedinou uplatňovanou jednotkou, která zahrnuje pořízení vybavení, didaktických potřeb, přípravu na provoz a personální zajištění vzniku nové skupiny. Personální náklady jsou řešeny paušálem 20 % a není tedy nutné dokládat katalogy pozic, mzdové tabulky ani formy pracovněprávních vztahů. Jednotka se v projektu vykazuje pouze počtem míst v dětské skupině a její naplnění se ověřuje prostřednictvím kontroly zápisu kapacity v evidenci poskytovatelů a souladem s provozním řádem a fyzickým stavem. Tím se předchází překryvům výdajových položek i duplicitnímu vykazování, protože jednotková cena je pevně stanovena a zahrnuje jen způsobilé okruhy nákladů.

Projekty zahrnují fázi vytvoření dětské skupiny a fázi podpory provozu dětské skupiny. Tento dokument se zaměřuje pouze na fázi „vytvoření dětské skupiny“, kde jednotkový náklad pokrývá běžné náklady na vznik zařízení. Metoda je nastavena tak, aby byla jednoduchá, transparentní a umožňovala efektivní vznik nových kapacit péče o děti. Fáze provozu je financována prostřednictvím samostatné ZMV.

1. Přehled

Vybudování dětských skupin (SC 1.2 Prosazovat genderově vyváženou účast na trhu práce, rovné pracovní podmínky a lepší rovnováhu mezi prací a osobním životem, mimo jiné pomocí přístupu k cenově dostupné péči o děti a péči o závislé osoby)	
Kategorie nákladů kryté ZMV	Náklady na vytvoření nových dětských skupin dle zákona č. 247/2014 Sb. (pořízení vybavení, pořízení herních a didaktických potřeb, náklady spojené s přípravou na provoz dětské skupiny, personální zajištění fáze vytvoření dětské skupiny).
Ukazatel aktivující úhradu / měrná jednotka	Vytvořené místo v dětské skupině / Vytvořené místo v dětské skupině
Typ ZMV	Jednotkový náklad
Metoda výpočtu	Čl. 53 odst. 3 písm. a) písm. i) ON, tj. částky jednotek jsou stanoveny přiměřenou, spravedlivou a ověřitelnou metodou výpočtu založenou na statistických údajích nebo jiných objektivních informacích.
Metoda úpravy	Výše jednotkového nákladu na vytvoření místa v dětské skupině se každoročně automaticky navyšuje o průměrnou míru inflace za předchozí rok zveřejněnou na internetových stránkách Českého

	statistického úřadu. Aktualizovaná výše jednotkového nákladu bude platná pro nově vyhlášené výzvy.
Kontakt	Ing. Věra Palowská (Vera.palowska@mpsv.gov.cz)

2. Kategorie nákladů a datové zdroje

Jednotkový náklad zahrnuje výdaje související se čtyřmi kategoriemi nákladů, které reálně s otevřením nové dětské skupiny vznikají pořízení vybavení, pořízení herních a didaktických potřeb, náklady spojené s přípravou na provoz dětské skupiny a personální zajištění fáze vytvoření dětské skupiny.

Kategorie nákladů	Použitý zdroj dat	Poznámka
Pořízení vybavení	Průzkum trhu, data z OPZ projektů	Ceny z internetových obchodů, modelová sestava vybavení.
Herní a didaktické potřeby	Průzkum trhu, výběr dle běžné nabídky pro dětské skupiny	Ceny z internetových obchodů, modelová sestava vybavení.
Příprava na provoz	Průzkum trhu, nájemní smlouvy stávajících dětských skupin, veřejné zdroje, analýza skutečných nákladů	Zahrnuje energie, náklady užívání budovy, požárně bezpečnostní řešení, studie osvětlení, náklady na rozbor vody, zřízení webových stránek, náklady na reklamu, telefony apod.
Personální zajištění	Paušální výpočet dle pravidel EU (20 %)	vypočteno z ostatních nákladů zahrnutých do jednotky (tj. pořízení vybavení, herních a didaktických potřeb a nákladů spojených s přípravou na provoz).

2.1. Kategorie nákladů

Pořízení vybavení

Zahrnuje základní materiální vybavení nutné pro provoz dětské skupiny (nábytek, kuchyňské vybavení, úložné prostory apod.). Položky odpovídají legislativním požadavkům a minimálním standardům pro dětské skupiny.

Pořízení herních a didaktických potřeb

Obsahuje hračky, pomůcky, vzdělávací a rozvojové materiály, které podporují výchovu a péči dle zákonných standardů a plánu výchovy a péče.

Náklady spojené s přípravou na provoz

Zahrnují náklady, které vznikají před zahájením provozu – například náklady na užívání budovy, energie, požárně bezpečnostní řešení, studie osvětlení, náklady na rozbor vody, zřízení webových stránek, náklady na reklamu, telefony a další povinné úkony související s uvedením zařízení do provozu.

Personální zajištění fáze vytvoření dětské skupiny

Jedná se o čas a práci nutnou k přípravě projektu, koordinaci, administrativě a doladění podmínek pro vznik skupiny.

2.2. Zdroje využití pro výpočet nákladů

Data z projektů OPZ (MS2014+)

Skutečné náklady z doby realizace předchozích výzev a projektů.

Průzkum trhu (2021–2022)

Ceny běžně dostupných položek z internetových obchodů; bez regionálních rozdílů.

Průzkum skutečných nákladů dětských skupin

Výdaje pořízené od reálných provozovatelů.

Veřejně dostupné rejstříky a statistická data

Např. informace k energiím, nájům či technickým požadavkům.

Paušální sazba na základě nařízení 2021/1060

20 % na pokrytí personálních nákladů

3. Postup výpočtu / konstrukce metody

3.1. Identifikace vstupních dat

Vstupní data byla shromážděna vícezdrojově, aby výpočet reflektoval jak reálné náklady z praxe, tak aktuální tržní ceny. ŘO nejprve provedl analýzu dat z monitorovacího systému MS2014+, kde identifikoval 582 projektů, které úspěšně dokončily vytvoření dětské skupiny. Z těchto projektů byly získány údaje o skutečných výdajích a o délce realizace fáze vytvoření. Současně proběhl systematický průzkum trhu (2021–2022), při němž byly vyhledávány ceny vybavení, pomůcek a dalších nezbytných položek v internetových obchodech a veřejných katalogových nabídkách. Dále byly využity dokumenty poskytovatelů (např. nájemní smlouvy), údaje o energiích a průzkumy skutečných nákladů již provozovaných dětských skupin. Tato kombinace zdrojů vytvořila reprezentativní datový základ pro kalkulaci jednotky.

Reprezentativnost byla zajištěna porovnáním tří klíčových zdrojů: údajů z 582 projektů, tržních cen jednotlivých položek a skutečných nákladů existujících dětských skupin. Rozsáhlý a heterogenní datový soubor poskytl dostatečně silný základ pro reprezentativnost výpočtu. Naprostá většina položek nevykazuje regionální rozdíly v cenách (např. internetové obchody, telefonní služby), což umožnilo stanovit jednotnou cenu pro celou ČR. Regionální rozdíly v cenách byly zohledněny např. u výpočtu průměrného nájemného.

3.2. Přiřazení kategorií nákladů

Na základě shromážděných dat ŘO přiřadil jednotlivé položky do čtyř hlavních kategorií výdajů, které se opakovaně objevují při zakládání nové dětské skupiny. ŘO nejprve sestavil věcný seznam všech položek evidovaných v projektech a identifikovaných při průzkumu trhu. Ty byly následně seskupeny podle jejich funkce do okruhů: (1) pořízení vybavení, (2) pořízení herních a didaktických potřeb, (3) příprava na provoz, zahrnující energie, užívání budovy a požárně bezpečnostní řešení, a (4) personální zajištění fáze vytvoření. Kategorie byly vytvořeny analytickým seskupením položek podle jejich povahy a nezbytnosti pro vznik dětské skupiny. Do výpočtu jsou zařazeny pouze výdaje způsobilé dle nařízení 2021/1060, které přímo souvisejí se založením dětské skupiny.

3.3. Volba statistického ukazatele

Pro stanovení hodnot položek byly použity průměrné ceny zjištěné z tržních zdrojů a z reálných historických nákladů. Statistickým ukazatelem byl záměrně zvolen průměr, neboť cílem bylo odrazit typické náklady, které se pravidelně vyskytují u většiny projektů. Stejný přístup byl použit i pro stanovení doby potřebné k vytvoření dětské skupiny: analýza 582 projektů ukázala, že 75,8 % projektů netrvalo

déle než 10 měsíců, přičemž průměrná doba vytvoření dětské skupiny u těchto projektů byla 6,15 měsíce. Pro výpočet byl pak použit standardizovaný interval 6 měsíců jako nejběžnější délka pro vytvoření dětské skupiny.

3.4. Koeficienty a paušály

Pro personální zajištění fáze vzniku nové skupiny byl použit paušální koeficient ve výši 20 %, vypočítaný z ostatních přímých nákladů jednotky, v souladu s čl. 55 nařízení 2021/1060. Tento koeficient nahrazuje individuální výpočty personálních nákladů a je součástí jednotkového nákladu. Žádné další koeficienty metoda nezahrnuje.

3.5. Výpočet jednotkové částky

Nejprve byla sestavena modelová kalkulace nákladů pro vytvoření dětské skupiny o kapacitě 12 míst, což odpovídalo nejčastější kapacitě projektů podpořených v minulých výzvách. Pro každou kategorii byla určena průměrná cena jednotlivých položek na základě tržních údajů a skutečných nákladů. Poté byly položky sečteny, započten paušál 20 % na personální zajištění a výsledná částka byla vydělena 12, čímž vznikla jednotková cena za jedno místo. Tato cena byla stanovena ve dvou variantách – s DPH a bez DPH – podle toho, zda má příjemce nárok na její odpočet.

4. Ukazatele a podmínky pro výplatu

4.1. Podmínky pro výplatu

Pro přiznání a výplatu jednotkové ceny musí být splněno:

- Oprávnění k poskytování služby dle zákona č. 247/2014 Sb. a zápis kapacity do evidence poskytovatelů.
- Soulad kapacity: evidence ↔ provozní řád a plán výchovy a péče ↔ skutečný stav.
- Harmonogram: dokončení fáze vytvoření v mezích pravidel výzvy + fáze 12 měsíců provozu (nezkráceně), ke které se váží samostatné jednotkové náklady.
- Dokumentace a archivace: předložení podkladů v MS2021+ a archivace po 10 let od ukončení projektu.
- Zákaz dvojího financování (např. souběh s NPO na stejnou DS/kapacitu).

4.2. Podklady pro prokázání ukazatele

Naplnění ukazatele se dokládá kombinací dokumentů příjemce (v MS2021+):

- Provozní řád (včetně kapacity),
- Plán výchovy a péče.

4.3. Proces ověřování a kontrol

Administrativní ověření žádosti o platbu

ŘO při každé žádosti o platbu (ŽoP) a zprávě o realizaci (ZoR) povinně kontroluje:

- zda je dětská skupina zapsána v evidenci poskytovatelů (datum vzniku a trvání platnosti oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině),
- zda kapacita uvedená příjemcem odpovídá kapacitě v evidenci,
- zda je kapacita v souladu s provozním řádem.

Tento postup je popsán v části týkající se administrativních kontrol.

Kontrola na místě (výběrově)

V případě fyzické kontroly ŘO navíc ověřuje:

- skutečný počet míst a jejich vybavení,
- zda skutečný stav odpovídá evidenci poskytovatelů a provoznímu řádu.

Fyzická kontrola doplňuje administrativní ověření a potvrzuje skutečný stav kapacity.

5. Rizika a jejich eliminace

Metoda obsahuje mechanismy pro eliminaci typických rizik identifikovaných v předchozích výzvách. Rizika spojená s využitím kapacity a dodržení časového rámce řeší povinné zařazení následného 12měsíčního provozu a možnost prodloužení fáze vytvoření pouze v odůvodněných případech. Rizika spojená se změnou adresy zařízení jsou minimalizována ověřováním neveřejných i veřejných zdrojů, včetně evidence poskytovatelů, a povolením změny adresy pouze tam, kde nové prostory splní stejný standard a nejsou již využívány pro jiné zařízení péči o děti. Rizika spojená s odchylkami mezi modelovou cenou a skutečnými náklady jsou ošetřena možností dofinancování z vlastních zdrojů a povinností využít jednotkový náklad výhradně na vytvoření zařízení. Díky tomu, že částka byla na modelovém příkladu s minimálními požadavky je toto riziko hodnoceno jako nízké. Zákaz dvojího financování pak brání souběhu podpory s jinými programy, zejména NPO, a je součástí kontrolních mechanismů ŘO.

Rizika spojená s fyzickou existencí a deklarovanou kapacitou jsou eliminována kombinací administrativního ověřování a kontrol na místě, v nichž se ověřuje shoda evidence, provozního řádu a skutečného stavu včetně základního vybavení. Povinnost archivace dokumentace po dobu 10 let a jednotná výše jednotkového nákladu pro celou ČR dále posilují transparentnost a přezkoumatelnost metody a brání neoprávněnému uplatnění jednotkových nákladů.

6. Aktualizace a indexace: metoda úpravy

Výše jednotkového nákladu na vytvoření místa v dětské skupině se každoročně automaticky navyšuje o průměrnou míru inflace za předchozí rok zveřejněnou na internetových stránkách Českého statistického úřadu. Aktualizovaná výše jednotkového nákladu je platná pouze pro nově vyhlášené výzvy.

7. Auditní stopa a archivace

Auditní stopa musí umožnit úplné zpětné doložení naplnění ukazatele „vytvořené místo v dětské skupině“ a všech podmínek spojených se vznikem nové dětské skupiny. Za vedení a uchování auditní stopy odpovídá výhradně příjemce, přičemž ŘO ověřuje její úplnost a věrohodnost v rámci administrativních kontrol i kontrol na místě. Řádně vedená auditní stopa musí zachytit celý proces vytvoření kapacity od přípravy až po zápis zařízení do evidence poskytovatelů.

Auditní stopa musí obsahovat zejména:

- **Provozní řád dětské skupiny**, včetně stanovené kapacity, který je předkládán a kontrolován při administrativním ověření i při kontrole na místě.
- **Plán výchovy a péče**, který dokládá připravenost zařízení k zahájení služby a je povinným podkladem pro administrativní ověření i pro kontrolu na místě

- **Zápis v evidenci poskytovatelů** – auditní stopa musí prokazovat datum vzniku oprávnění, platnost oprávnění a kapacitu zařízení; ŘO tyto údaje ověřuje přímým náhledem do evidence.
- **Doklady v MS2021+**, tj. elektronicky nahrané povinné dokumenty, které slouží jako základ pro administrativní ověření (provozní řád, plán výchovy a péče, čestná prohlášení k DPH apod.).
- **Dokumenty potvrzující fyzickou existenci místa**, ověřené při kontrole na místě (např. židle, pracovní místo, lehátko) – auditní stopa musí umožnit prokázat, že podmínky odpovídaly skutečnému stavu.
- **Záznamy o kontrolách** – administrativních i kontrolách na místě, které dokládají, že byla ověřena shoda kapacity a splnění požadavky

8. Přístup Auditního orgánu

8.1. Posouzení metody

Ex-ante posouzení bylo provedeno na žádost ŘO. Zaměřilo se na ověření, zda je navržená metoda zjednodušeného vykazování pro vznik dětských skupin v souladu s požadavky článku 53 nařízení 2021/1060, zejména zda byla stanovena spravedlivým, přiměřeným a ověřitelným způsobem. Pro poskytnutí detailních informací k ZMV Auditnímu orgánu byla využita Šablona pro předkládání údajů k posouzení Komise tzv. Dodatek č. 1. Dokument obsahoval popis metody, její výpočet a možné aktualizace, popis projektů, na které bude metoda využita, možná rizika a jejich eliminace. Ačkoliv posouzení nebylo prováděno v režimu čl. 94 nařízení 2021/1060, rozsah a hloubka posouzení odpovídaly plnému ověření obvyklému u metod podle tohoto článku, dle obvyklých postupů AO. V rámci posouzení nebyly identifikovány žádné věcné odchylky či specifika, která by vyžadovala dodatečné zdůvodnění nebo úpravu metodiky. Na základě doložených podkladů byl výsledek posouzení pozitivní a potvrdil, že metoda je věcně správná, přiměřená a vhodná k použití v OPŽP 2021–2027.

Auditní orgán posoudil kvalitu, relevanci a spolehlivost použitých dat, konstrukci výpočtu jednotkového nákladu a měrné jednotky, přičemž ověřil, že metoda neobsahuje věcné rozpory ani nezpůsobitelné nákladové kategorie a že použitá statistická a historická data odpovídají povaze operace. Součástí posouzení bylo také vyhodnocení případných odchylek či specifík metody a posouzení jejich odůvodnění, stejně jako prověření postupů řídicího orgánu pro ověřování dosažení ukazatele a souvisejících podmínek úhrady. Celkově bylo potvrzeno, že metoda splňuje požadavky nařízení 2021/1060 a je vhodná a použitelná pro daný typ operace.

8.2. Ověření implementace metody

Samotná metoda, resp. na ní založené výzvy, nebyly zatím předmětem auditu systému.

Vyjma samotného posouzení správnosti metody Auditní orgán posuzuje také správnost její implementace. Ověřuje zejména to, zda je metoda používána správně a konzistentně ve vyhlášených výzvách, a to v souladu s nastavenými pravidly. Případné změny či odchylky hodnotí vždy ve vztahu k již posouzené metodě. Ověřování může probíhat buď v rámci auditu operací, nebo v rámci auditu systému, podle toho, ve kterém z těchto auditů je použití dané ZMV poprvé předmětem auditu.

8.3. Ověření aplikace metody

Vedle obvyklých prvků, jako je správný výpočet částky k proplacení ověřuje AO tyto specifické prvky:

- Provozní řád dětské skupiny, včetně stanovené kapacity, který je předkládán a kontrolován při administrativním ověření i při kontrole na místě.

- Plán výchovy a péče, který dokládá připravenost zařízení k zahájení služby a je povinným podkladem pro administrativní ověření i pro kontrolu na místě.
- Zápis v evidenci poskytovatelů – auditní stopa musí prokazovat datum vzniku oprávnění, platnost oprávnění a kapacitu zařízení; údaje se ověřují přímým náhledem do evidence.
- Doklady v MS2021+, tj. elektronicky nahrané povinné dokumenty, které slouží jako základ pro administrativní ověření (provozní řád, plán výchovy a péče, čestná prohlášení k DPH apod.).
- Dokumenty potvrzující fyzickou existenci místa, ověřené při kontrole na místě (např. židle, pracovní místo, lehátko) – auditní stopa musí umožnit prokázat, že podmínky odpovídaly skutečnému stavu.
- Záznamy o kontrolách – administrativních i kontrolách na místě, které dokládají, že byla ověřena shoda kapacity a splnění požadavky

8.4. Doporučení Auditního orgánu

Doporučení AO zohledňuje podněty a doporučení uplatněná v průběhu konzultací metody ZMV, která byla následně promítnuta do předložené metody. Tyto skutečnosti je vhodné reflektovat i při případném přebírání jejích jednotlivých prvků.

- Uchovávat minimální požadovanou dokumentaci (výpočty, verze dat, zdroje).
- V případech, kdy se data mění v průběhu je potřeba zaevidovat stav v době tvorby metodiky.
- S ohledem na vývoj ekonomické situace vyhodnocovat nastavenou výši jednotkového nákladu.

9. Praktické příklady

Složení a výpočet jednotkového nákladu viz příloha 03_Složení a výpočet jednotkového nákladu_final.

10. Přílohy / Odkazy

Příloha č. 1 Složení a výpočet jednotkového nákladu_dětské skupiny

[Výzva 049 OPZ+ - www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

[Výzva 061 OPZ+ - www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

[Výzva 080 OPZ+ - www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

[Výzva 090 OPZ+ - www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

Kapitola 2. Projektové schéma AOPK: jednorázová částka pro konečné příjemce

Projektové schéma AOPK ČR bylo zavedeno v rámci Operačního programu Životní prostředí 2021-2027 (dále jen OPŽP) s cílem efektivněji podporovat finančně méně náročné projekty zaměřené na ochranu a péči o přírodu a krajinu. V rámci Projektového schématu jsou finanční prostředky poskytovány Ministerstvem životního prostředí (MŽP) Agentuře ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR) jakožto příjemci dotace, a to formou ex-ante předfinancování. AOPK ČR tyto prostředky dále poskytuje konečným příjemcům na základě stanovených podmínek za účelem realizace jejich projektů. Na úrovni konečných příjemců jsou využívány ZMV ve formě jednorázové částky (JČ) dle čl. 53 odst. 3 písm.c,

resp. čl. 53 odst. 3 písm. b) návrh rozpočtu „obecného nařízení“ (ON) v kombinaci s paušální sazbou (PS) ve výši 7 % dle čl. 54 písm. a) nařízení 2021/1060. Metoda JČ je pro vybrané typy projektů z oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu považována za nejvhodnější, neboť je u nich možné jednoznačně definovat výstup a podmínky, za jakých bude JČ uhrazena. AOPK ČR vyplácí konečným příjemcům JČ a nepřímé paušální náklady, které následně vykazuje MŽP jako Řídicímu orgánu OPŽP (ŘO) ve formě skutečně proplacených výdajů, včetně vykazování paušální částky na administraci Projektového schématu (stanovené dle čl. 53 odst. 1 písm. d).

Předmětem úhrady JČ jsou přímé realizační práce, služby a materiál odpovídající danému opatření, předmětem nepřímých paušálních výdajů jsou projektová příprava, publicita a jiné. JČ je aplikována v projektech s maximálními celkovými výdaji 200 000 EUR. JČ je součástí návrhu rozpočtu předloženého konečným příjemcem, který při jeho sestavení, resp. při určení výše JČ vychází z tzv. Nákladů obvyklých opatření (NOO) MŽP. NOO jsou dlouhodobě využívaným nástrojem zveřejněným na <https://mzp.gov.cz/cz/agenda/prehled-dotaci/naklady-obvyklych-opatreni>. NOO jsou každoročně aktualizovány tak, aby odrážely obvyklé ceny.

Vůči Evropské komisi vykazuje ŘO souhrn finančních prostředků skutečně vyplacených příjemci (AOPK ČR); Evropská komise následně poskytuje ŘO úhradu v souladu s čl. 51 nařízení 2021/1060.

1. Přehled

Projektové schéma SC 1.3, SC 1.6 úroveň příjemce dotace-konečný příjemce
Vybraná opatření v projektech z oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu s CV do 200.000 EUR v:
SC 1.3 Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim
s přihlédnutím k ekosystémovým přístupům
SC 1.6 Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i
v městských oblastech, a snižování všech forem znečištění)

Kategorie nákladů krytých ZMV	Přímé realizační náklady dle NOO MŽP: např. tvorba a obnova vodních prvků, zakládání a obnova zeleně, péče o druhy a stanoviště, likvidace invazních druhů, technická opatření v krajině, plány a studie, budování a obnova návštěvnické infrastruktury.
Druh operace	Opatření 1.3.1 Podpora přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech Opatření 1.6.1 Podpora přírodních stanovišť a druhů a péče o nejcennější části přírody a krajiny Jednorázové částky pro přírodě blízká opatření: tůňe, malé vodní nádrže, revitalizace toků, vegetační prvky, péče o travinné a lesní ekosystémy, péče o vodní, mokřadní biotopy a rašeliniště, likvidace invazních druhů, návštěvnická infrastruktura, studie a plány.
Ukazatel aktivující úhradu / měrná jednotka	Měrná jednotka výsledku dle typu opatření: m ² , ha, m, km, ks, m ³ . Úhrada se váže na dosažení jednotky, nikoliv na vykázané výdaje.
Typ ZMV	Čl. 53 (1) (c) ON– Jednorázová částka
Metoda výpočtu	Čl. 53 (3) (b) ON – Návrh rozpočtu
Metoda úpravy	-

Kontakt

Ing. Monika Ansorgová (monika.ansorgova@mzp.gov.cz)

2. Kategorie nákladů a datové zdroje

2.1. Kategorie nákladů

Jednorázové částky se aplikují na přímé realizační způsobilé náklady související s provedením projektu. Jedná se o relevantní činnosti pro daný typ projektu, které jsou uvedeny v NOO. Položky NOO obsahují náklady na běžné činnosti v přímé souvislosti s realizací opatření (viz kapitola 2.2. Datové zdroje). Obvyklé činnosti vychází z tzv. standardů AOPK ČR, které jsou doporučením stanovujícím parametry výstupů a technický popis postupů v rámci projektů v oblasti péče o přírodu a krajinu včetně vlastností použitých materiálů a výrobků. Všechny zvolené činnosti pro stanovení JČ musí také odpovídat předložené projektové dokumentaci projektu.

2.2. Datové zdroje

Podkladem pro stanovení JČ jsou NOO, které představují soubor obvyklých nákladů na typická opatření v oblasti ochrany přírody a krajiny, vycházející z obvyklých cen a historických zkušeností z již realizovaných projektů.

NOO pokrývají širokou škálu opatření, která se v rámci OPŽP běžně realizují. Zahrnují zejména vodní a mokřadní opatření, jako je tvorba a obnova tůní, revitalizace vodních toků nebo malých vodních nádrží; dále opatření v travinných ekosystémech, výsadby a zakládání vegetačních prvků ve volné krajině i v sídle, likvidaci invazních druhů a také prvky návštěvnické infrastruktury, jako jsou chodníky, povalové stezky nebo informační panely. U každého opatření definují typickou měrnou jednotku – například plochu, délku, objem nebo počet prvků – a k ní přiřazený obvyklý náklad.

NOO jsou dlouhodobě zpracovávány odbornými guaranty MŽP ve spolupráci s AOPK ČR, ve spolupráci s rezortními organizacemi MŽP a dalšími odbornými institucemi. Jejich tvorba vychází z kombinace historických dat, průzkumů trhu, skutečných nákladů již realizovaných přírodě-blízkých opatření a z veřejně dostupných ceníků a technických údajů. Tento postup zajišťuje, že NOO odrážejí reálné náklady jednotlivých opatření a jsou podloženy ověřitelnými zdroji. Součástí vstupů jsou projektová dokumentace a technické podklady, které potvrzují rozsah opatření a jeho parametry.

NOO jsou každoročně aktualizovány, čímž reagují na vývoj cen na trhu, změny v dostupnosti materiálů a technologií a zkušenosti z praxe. To je nezbytné pro to, aby jednorázové částky zůstávaly relevantní a odpovídaly skutečným podmínkám v terénu.

Souhrnně lze říci, že NOO představují odborně garantovaný cenový katalog typových opatření, který poskytuje reálný základ pro stanovení jednorázových částek, usnadňuje kontrolu přiměřenosti a přezkoumatelnost nákladů a zajišťuje jednotný přístup napříč celým programem. Použití NOO tedy zajišťuje, že rozpočty konečných příjemců jsou přiměřené, odpovídají běžné cenové hladině a nevykazují nepřiměřené odchylky.

3. Postup výpočtu / konstrukce metody

Samotné jednorázové částky jsou zpracovávány návrhem rozpočtu ze strany konečného příjemce, který následně schvaluje příjemce (AOPK ČR). Rozpočet zpracovává konečný příjemce v elektronickém formuláři, v jehož rámci jsou nadefinovány jednotlivé položky NOO týkající se konkrétních podaktivit OPŽP. Jednorázová částka je stanovena výběrem relevantních činností dle NOO a stanovením jejich rozsahu.

K jednorázové částce je připočtena případná DPH a 7 % PS na nepřímé náklady, výsledek určuje celkové způsobilé výdaje.

Celkové způsobilé výdaje:

Jednorázová částka (JČ) dle NOO MŽP + DPH + 7 % (z JČ včetně DPH)
[když je DPH způsobilá = neplátce DPH]

JČ dle NOO MŽP + 7 % z JČ
[když DPH způsobilá není = plátce DPH]

Celkové výdaje:

JČ dle NOO MŽP + DPH + 7 % (z JČ včetně DPH) + NZV ostatní včetně DPH

4. Ukazatele a podmínky pro výplatu

Jednorázové částky se vyplácejí na základě naplnění přesně definovaných ukazatelů (indikátorů), které odpovídají povaze konkrétních přírodě-blízkých opatření a jsou uvedeny v rozhodnutí o poskytnutí dotace. Ukazatelem je vždy měrná jednotka výstupu, určená NOO (např. plocha, délka, objem, počet prvků či zásahů), která je dosažena realizací opatření. Dosažení jednotky aktivuje nárok na vyplacení dotace — příjemce tedy dokládá pouze skutečné dosažení měřitelného výsledku v požadované kvalitě. Toto se dokládá kombinací dokumentace skutečného provedení, fotodokumentace, mapových podkladů, geodetického zaměření, protokolů o převzetí díla a případně i kolaudačních nebo jiných povinných souhlasů či rozhodnutí, pokud jsou pro daný typ opatření relevantní.

AOPK ČR následně provádí administrativní ověření předložené dokumentace. U všech opatření (kromě studií a plánů) probíhá před proplacením dotace kontrola na místě, při které se ověřuje, že výstupy odpovídají předložené dokumentaci a podmínkám stanoveným v rozhodnutí o poskytnutí dotace a zda je jednotka aktivující úhradu skutečně naplněna.

V případě naplnění ukazatele pro vyplacení JČ dochází také k vyplacení nepřímých paušálních výdajů.

5. Rizika a jejich eliminace

Mezi hlavní nevýhody použití JČ v Projektovém schématu AOPK ČR patří princip „všechno nebo nic“. JČ je proplacena pouze za výstup, který plně odpovídá podmínkám stanoveným v rozhodnutí o poskytnutí dotace, jinak nevzniká nárok na žádnou platbu. Souvisejícím rizikem je tedy nedokončení nebo opoždění realizace opatření. Dalšími možnými riziky jsou změny cen a nedostupnost materiálů, komplikace s nakládáním se sedimentem, vliv klimatických extrémů, návrat invazních druhů a změny vlastnických či nájemních vztahů v území, riziko nesouladu mezi projektovou dokumentací a skutečným provedením, nedodržení technických parametrů výstupu a riziko dvojího financování. Tato rizika jsou eliminována prostřednictvím povinných technických podkladů (mapové a geodetické výstupy,

fotodokumentace, projektová dokumentace), administrativních a terénních kontrol, které ověřují skutečné provedení a kvalitu výstupů, a dále použitím NOO jako jednotného cenového standardu s pravidelnými aktualizacemi, které zabraňují cenovým odchylkám a nepřiměřeným rozpočtům. Jednoznačné vymezení měrných jednotek a ověřování fyzického výstupu zajišťují také prevenci dvojího financování.

Souhrn rizik a jejich eliminace

Riziko	Způsob eliminace
Nedokončení nebo prodlení realizace	Stanovení vhodných milníků, případně etap akce, výběrem prověřeného a kvalifikovaného projektanta/zhotovitele. Průběžné ověřování realizace projektu.
Změny cen a tržních podmínek	Použití NOO jako jednotného cenového standardu a jejich pravidelná aktualizace.
Nedostupnost materiálů nebo technických vstupů	Jednotka ZMV kryje obvyklý rozsah prací; příjemce volí realizovatelné řešení v rámci stanovených podmínek, v případě nutnosti volí jiný, vhodný materiál.
Komplikace s nakládáním se sedimentem	Ověření technických podmínek v projektové dokumentaci a fyzické kontroly v terénu.
Klimatické extrémy (povodně, sucho apod.)	Kontrola skutečného stavu a ověření technických parametrů výstupu.
Návrat invazních nebo expanzivních druhů	Aplikace typových zásahů dle standardů, odborný dohled, fyzická kontrola provedení.
Změny vlastnických nebo nájemních vztahů	Zajištění dlouhodobých vlastnických/nájemních vztahů již při plánování projektu. Ověření oprávnění k provádění zásahů.
Nesoulad dokumentace se skutečnou realizací	Povinné mapové podklady, geodetické výstupy, fotodokumentace a terénní kontroly. V případě potřeby změna projektu.
Nedodržení technických parametrů výstupu	Ověření parametrů jednotky v rámci administrativních a terénních kontrol.
Dvojí financování	Ověření fyzického výstupu a kontrola v interních systémech AOPK ČR.

6. Aktualizace a indexace: metoda úpravy

Metoda jednorázových částek založená na NOO je postavena na principech pravidelné aktualizace tak, aby odrážela skutečný vývoj cen a podmínek realizace opatření. NOO jsou minimálně jednou ročně připomínkovány odbornými garanty AOPK ČR, dalšími resortními organizacemi a odbornými institucemi, jejichž podněty jsou důsledně ověřovány dle vývoje cen trhu. Výše cen je aktualizována na základě stavu, kdy běžnou činnost není možné za stávající cenu již zadat/realizovat. Nová verze je následně vydána garantující autoritou - MŽP. Tato průběžná revize zajišťuje, že jednorázové částky odpovídají obvyklým nákladům, na nichž je metoda založena, a zůstávají tak přiměřené, spravedlivé a ověřitelné v čase.

Přijetí nové verze NOO nemá dopad na již běžící projekty, kde jsou náklady finálně stanoveny v okamžiku vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace. Tyto částky zůstávají po celou dobu realizace

neměnné. Nové nebo upravené hodnoty jednorázových částek se uplatní až pro žádosti o dotaci podané v nově vyhlášených výzvách nebo po modifikaci výzev stávajících.

Metoda jako taková nepoužívá korekční koeficienty ani automatické indexace (např. automatické inflační navýšení), protože aktualizace jsou přímo zakotveny ve změnách NOO, které reflektují skutečný vývoj cen. Systém tedy stojí na periodickém odborném přezkumu, nikoli na mechanické indexaci.

7. Auditní stopa a archivace

V dokumentaci výzev jsou pro žadatele a příjemce uvedeny povinné podklady pro různé fáze projektového cyklu. Povinnosti týkající se archivace dokumentů jsou stanoveny v rozhodnutí o poskytnutí dotace. Příjemce je povinen uchovávat veškeré dokumenty související s realizací a udržitelností, jedná se zejména o projektovou žádost vč. projektové dokumentace, potřebná stanoviska a rozhodnutí, fotodokumentaci z realizace atp. Příjemce je povinen zajistit archivaci listinných anebo elektronických dokumentů po dobu udržitelnosti projektu (5 - 10 let), pokud zvláštní právní předpis nestanoví dobu delší.

AOPK ČR jako příjemce archivuje dokumentaci projektu v Jednotném dotačním portálu, elektronické spisové službě a dalších interních systémech. Tyto systémy zabezpečují detailní auditní stopu o provedené administraci a komunikaci s žadatelem a příjemcem dotace.

8. Přístup Auditního orgánu

8.1. Posouzení metody

Ex-ante posouzení metody jednorázových částek bylo provedeno na žádost Řídicího orgánu, aby byla ověřena její správnost a spolehlivost před zahájením plné implementace. Auditní orgán se zaměřil na věcné ověření souladu metody s požadavky na zjednodušené metody vykazování podle nařízení 2021/1060. Posouzení potvrdilo, že nákladové kategorie použité pro stanovení ZMV odpovídají pravidlům způsobilosti a neobsahují položky, které by nebyly v souladu s evropským či národním rámcem.

Auditní orgán ověřil také konstrukci metody a potvrdil, že částky jsou stanoveny v souladu s použitými vstupy a výpočty, bez rozporných nebo nevhodných prvků. AO dospěl k závěru, že návrh jednorázové částky představuje spolehlivou a rozumnou náhradu skutečných výdajů, neboť vychází z relevantních dat a jeho výše je přiměřená povaze podporovaných opatření. Současně bylo potvrzeno, že nastavení metody nevytváří riziko dvojího financování.

Pro poskytnutí detailních informací k ZMV v rámci Projektového schématu AOPK ČR Auditnímu orgánu byla využita Šablona pro předkládání údajů k posouzení Komise tzv. Dodatek č. 1. Dokument obsahoval popis metody, její výpočet a možné aktualizace, popis projektů, na které bude metoda využita, možná rizika a jejich eliminace. Ačkoliv posouzení nebylo prováděno v režimu čl. 94 nařízení 2021/1060, rozsah a hloubka posouzení odpovídaly plnému ověření obvyklému u metod podle tohoto článku, dle obvyklých postupů AO. V rámci posouzení nebyly identifikovány žádné věcné odchylky či specifika, která by vyžadovala dodatečné zdůvodnění nebo úpravu metodiky. Na základě doložených podkladů byl výsledek posouzení pozitivní a potvrdil, že metoda je věcně správná, přiměřená a vhodná k použití v OPŽP 2021–2027.

8.2. Ověření implementace metody

Vzhledem k tomu, že využitá metoda ZMV byla ex-ante posouzena AO, v auditu systému již nebyla metoda posuzována.

V důsledku změn v přístupu k poskytování podpory ve specifických oblastech ochrany přírody došlo v průběhu implementace Projektového schématu rovněž k úpravě dílčích podmínek pro poskytnutí jednorázové částky v těchto oblastech. Princip jednorázové částky ani paušální sazby se neměnil. Změny byly s AO konzultovány, bylo vydáno neformální souhlasné stanovisko.

Vyjma samotného posouzení správnosti metody Auditní orgán posuzuje také správnost její implementace. Ověřuje zejména to, zda je metoda používána správně a konzistentně ve vyhlášených výzvách, a to v souladu s nastavenými pravidly. Případné změny či odchylky hodnotí vždy ve vztahu k již posouzené metodě. Ověřování může probíhat buď v rámci auditu operací, nebo v rámci auditu systému, podle toho, ve kterém z těchto auditů je použití dané ZMV poprvé předmětem auditu.

8.3. Ověření aplikace metody

Auditní orgán provedl audit operace, který byl zaměřen na Projektové schéma SC 1.3. Auditovaným subjektem auditu operace byla AOPK ČR. V rámci auditu byl auditován vzorek 30 projektů konečných příjemců. Audit operace u konečných příjemců byl proveden administrativně, na základě podkladů dodaných AOPK ČR.

Na vzorku projektů konečných příjemců byl ověřen celý proces administrace, hodnocení žádostí o dotaci, výběru, kontroly, výpočtu jednorázové částky a proplacení finančních prostředků. Ve vztahu k použití metody ZMV byl u projektu konečných příjemců ověřen výpočet jednorázové částky dle konkrétních měrných jednotek, kontrola a ověření měrných jednotek.

8.4. Doporučení Auditního orgánu

Doporučení AO zohledňuje podněty a doporučení uplatněná v průběhu konzultací metody ZMV, která byla následně promítnuta do předložené metody. Tyto skutečnosti je vhodné reflektovat i při případném přebírání jejích jednotlivých prvků.

- Uchovávat minimální požadovanou dokumentaci dílčích projektů (výpočty, verze dat, zdroje).
- Aktualizovat výpočtový nástroj při aktualizaci NOO.
- Zavést a uchovávat funkční interní kontrolní mechanismy pro výpočet a aktualizaci metod.

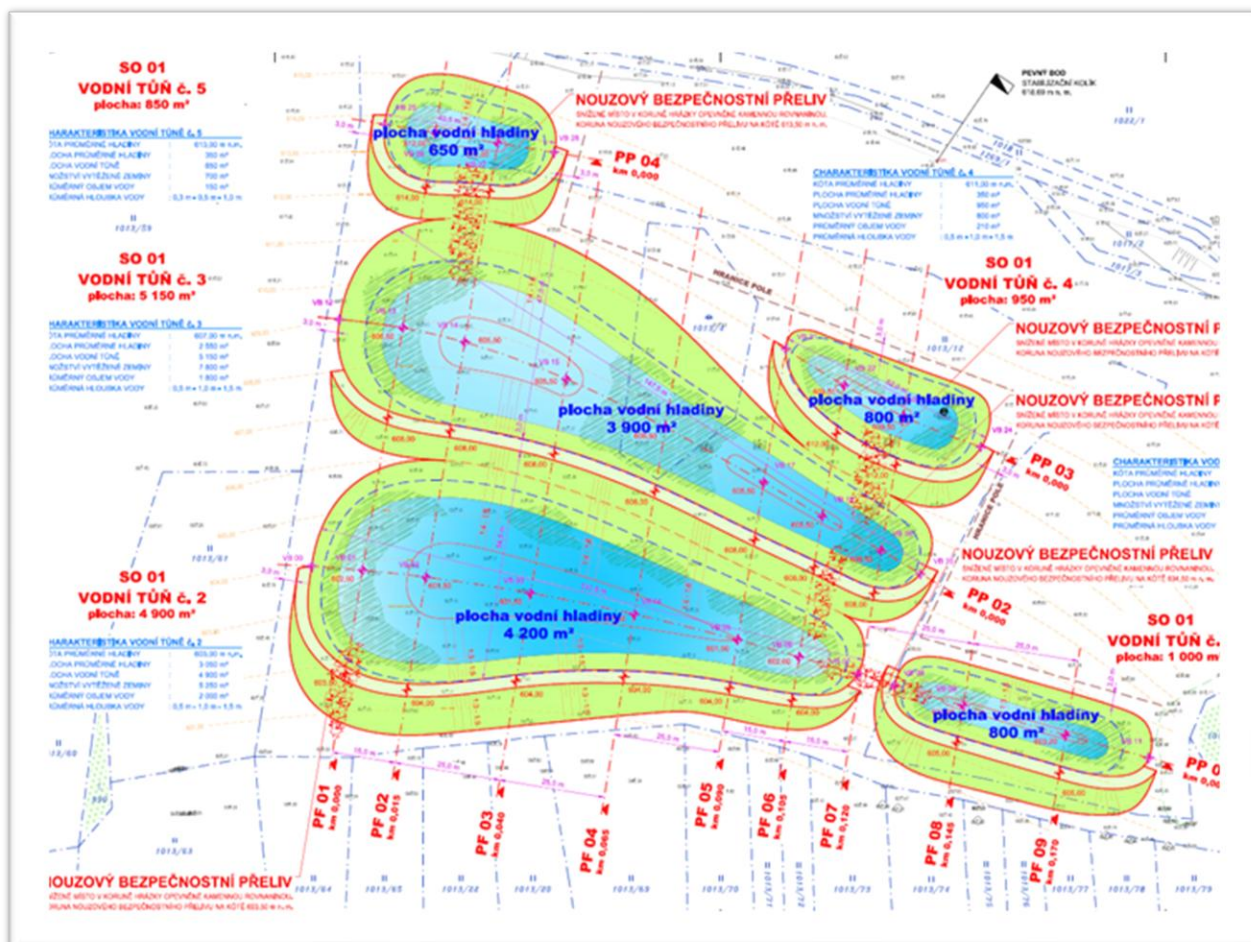
9. Praktické příklady

Modelový výpočet; návaznost na projektovou dokumentaci; využití výpočetního modelu AOPK ČR.

Typ projektu: obnova a budování tůň:

a) Projektová dokumentace – měrné jednotky/indikátory: plocha obnovené/vytvořené tůňe m²

b) Sumarizace indikátorů viz projektová dokumentace

Evropskou unií

Sumarizace indikátorů:

1.3.1.1.1 Tůňe

Tůň nebo soubor tůň (název, nebo jiná identifikace odpovídající projektové dokumentaci nebo nákrese)

01_1 Plocha vytvořených
obnovených vodních
prvků u tůň (m²)

1. Vodní tůň č. 1

800

2. Vodní tůň č. 2

4200

3. Vodní tůň č. 3

3900

4. Vodní tůň č. 4

800

5. Vodní tůň č. 5

650

CELKEM

10350

c) Náklady obvyklých opatření (NOO)

4	VE18	Obnova a tvorba tůní a mokřadů strojem - zahrnuje odtěžení materiálu suchou nebo mokrou cestou a jeho uložení, nakládání a vykládání, doprovodné výsadby		
5	VE18a	Obnova a tvorba tůní a mokřadů strojem, uložení odtěženého materiálu v lokalitě	m ²	265,00
6	VE18b	Obnova a tvorba tůní a mokřadů strojem, odvoz odtěženého materiálu do 2 km	m ²	345,00
7	VE18c	Obnova a tvorba tůní a mokřadů strojem, odvoz odtěženého materiálu nad 2 km	m ²	415,00
Opatření je vztaženo na plochu tůně nebo mokřadu při normální hladině vztažené k přelivné hraně nebo nejnižšímu místu terénu. V případě částečného odvozu materiálu z lokality se poměrově uplatňují odpovídající jednotkové ceny na m ² , např. je-li při tvorbě tůně o ploše 1000 m ² odvezeno 30 % materiálu do 2 km a 70 % zůstává v lokalitě, pak je výpočet nákladů: 0,3*1000 m ² *345 Kč/m ² + 0,7*1000 m ² *265 Kč/m ² = 289 000 Kč. Předpokladem je vytvoření tůně o ploše minimálně 25 m ² v rámci jedné lokality. Lokality se rozumí realizace vodních ploch bez nutnosti naložení a přemístění stavební techniky. Jednorázová základní částka za provedení opatření na každé lokalitě je 15 000 Kč.				
8				
9				
0	VE19	Obnova a tvorba tůní ručně		
1	VE19a	Obnova a tvorba tůní ručně včetně ručního odstraňování vegetace do 100 m ³ v jedné lokalitě	m ²	2 080,00
3				
4	VE02	Výstavba přehrázek pro obnovu rašeliníšť a jiných nevhodně odvodněných ploch - zahrnuje zemní práce a		
5	VE02b	Tvorba jednoduchých přehrázek	ks	10 000,00
6	VE02c	Tvorba složitých přehrázek (dvojitě, perodrážka, atd.)	ks	38 500,00
8				

d) Výpočet JČ

2024							
Kód Podaktivity	Podaktivita	Jednorázová částka pro ZMV dle NOO (cena bez DPH)	Výše DPH z jednorázové částky dle NOO	Jednorázová částka pro ZMV dle NOO (cena s DPH)	Nepřímé náklady	Celkové způsobilé výdaje	Celkové výdaje
1.3.1.1.1.100_01	Vytváření a obnova tůní (mokřadů), ZMV 01 Tůně	2 757 750,00	579 127,50	3 336 877,50	233 581,43	3 570 458	3 570 458

Rozpočet činnosti v žádosti (ceny v Kč):

Všechny ceny jsou uvedeny v Kč

2024							
ID	Kód	Opatření a činnost	Množství	M.J.	Jednotková cena	Celková cena	
	1.3.1.1.1.100_01	1.3.1.1.1.100_01 Vytváření a obnova tůní (mokřadů), ZMV 01 Tůně					
11907	VE18	Obnova a tvorba tůní a mokřadů strojem					
	VE18a	Obnova a tvorba tůní a mokřadů strojem, uložení odtěženého materiálu v lokalitě	10350 0000	m ²	265,00	2 742 750,00	
		Jednorázová základní částka				15 000,00	
					Cena bez DPH	2 757 750,00	
					Cena s DPH	3 336 877,50	

10. Přílohy / Odkazy

[Náklady obvyklých opatření | Ministerstvo životního prostředí](#)

[OPŽP – ZMV v Projektovém schématu AOPK ČR - Dotace - AOPK ČR](#)

Seznam zkratk

ZMV – Zjednodušené metody vykazování

AO – Auditní orgán

ŘO – Řídící orgán

ZS – Zprostředkující subjekt

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

NOO – Náklady obvyklých opatření

OP ŽP – Operační program Životní prostředí

OP Z+ – Operační program Zaměstnanost plus

SC – Specifický cíl

CV – Celkové výdaje (Celkové výdaje projektu)

ON – Obecné nařízení (Nařízení o společných ustanoveních 2021/1060)

MS2014+ – Monitorovací systém programového období 2014–2020

MS2021+ – Monitorovací systém programového období 2021–2027

DPH – Daň z přidané hodnoty

NPO – Národní plán obnovy

Tiráž

Název: Zjednodušené metody vykazování: příklady dobré praxe

Autor: Ing. Barbora Vykouková

Gestor: Ministerstvo financí, odbor Auditní orgán

Vydavatel: Ministerstvo financí, Letenská 15, 118 10 Praha 1

Vydání: první vydání

Rok vydání: 2026

ISBN: 978-80-7586-119-1 (online)